

zult u ook beoefenen de taak van kunstenaar, want ik zie u in uw werk. Ik komen behoort elken kunstenaar te werken met de tekstbegrip te sponsoren, en te geven van algemene en contrarie hebben in de voor een getuigen en een niet noodig, vertrouwde de orgelwerken en kerkorganist, maar aan den zertaal hebben want méér dan k bedoeld God

even" (1 Tim. Mirjam en kun- an Korach, Sa- die het Woord in van hen dat et toppunt van orden en moet (s kunst) heeft zijn „De Bijbel oond. Daarom: de kerk noo- rs op onze

e gratie, bij de a schare, maar a vollen zin van angrijpheid van en die roeping met liefde ver-

ganist liefde gemeenten nog at het daarom t kenmerk van t zeer vele bes- en er treurig in en verpleeg- rs. Met hoeveel

stoffelijke rest niet kan den- troering; maar t over de weer- te lijden, voor

staande te blij- elijdenis en een slacht een kloek broken geloofs-

vertaalde en in Monestie te een kleine ver- woord van Ma- t waarvan ik de

n bijzonder ac- deelde mij mee, deleine Nivard, twintig jaren in t is geweest, aan den talent-

rmelstein.

en.

(Lukas 19:40).

was. De vorige in Nîmes, voor Van de balcon d. Zij had zich doenlijke figuur naar wezen ont- haar stem had tot een betoo- ontroering des- tot een hart- in zege zong... Die emotievolle liep en zonder gens, vrij laat, l van lentewind t Aigues-Mortes, an Lucien Nar- geweldige schou- was ongelooflijk atener dan ooit- slingmuren met- ting van torens, verre, vreemde

en! in de eeuw- dikke Bertha's.

hefde doen deze menschen hun werk hoewel er be- hoorlijk in hun onderhoud wordt voorzien!

Evenals in andere takken van kunst, komt er tegenwoordig een flinke staf van Geref. toonkunste- naars naar voren, gekweekt aan onze conservatoria, onder anderen vele organisten. En andere kerkge- meenschappen en zelfs het Modernisme heeft onze jongeren graag, wil ze een flink salaris geven, als ze bij hen willen komen. Maar... ze moeten na- tuurlijk „eventjes" lid worden van die kerk of kring! En daar zijn sommigen, soms uit nood, voor bezwijken. Ik zou u gevallen kunnen opsommen van Geref. jongeren, die doordat ze hun niet-Geref. collega's naar mooie betrekkingen zagen gaan en zelf geen emplot konden vinden, door die andere kerken of kringen zijn binnengelokt.

Voor ons ligt hierin een waarschuwing: dat wij namelijk zoo veel ons mogelijk is, zelf ons in moeten spannen, om aan zulke menschen een hun passende plaats toe te wijzen.

JAC. KORT.

## ZENDING EN EVANGELISATIE

Nog eens „De Gids".

Naar aanleiding van mijn schrijven in „De Reformatie" over het pas verschenen boekje „Gids voor de levensreis" heeft de uitgever, de heer Voorhoeve, met me over dit boekje gesproken, en daarbij zijn opvattingen over de verzoening door den Heere Jezus Christus besproken.

Tot mijn verwondering bleek me, dat ook in andere dan door mij genoemde Gereformeerde bla- den het bedoelde boekje aanbevolen was.

Lang en breed hebben we de dingen besproken. Het deed me zeer veel genoegen, van den heer Voorhoeve de verzekering te hooren, dat hij even- als wij Gereformeerden de leer der algemeene verzoening van ganscher harte verwerpt. De leer, dat door het offer van den Zaligmaker aller zonden verzoend zijn, en nu ieder slechts de verworven verzoening heeft aan te nemen.

Toch is de voorstelling van den heer Voorhoeve, die ook in het bedoelde boekje gegeven is, niet die, die door de Gereformeerde belijdenis aan- geleerd en door de Gereformeerde Kerken is aan- vaard.

— 't Lijkt wel een tooneeldécor, zei Gaby.

— 't Is niet zoo mooi als Carcassonne, schet- terde Maud.

Carcassonne! daar dacht ze juist aan. Maar neen, de beroemde muren van die middeleeuwsche sterkte hadden haar nooit deze ontroering gegeven.

Bij het fijne déjeuner maakten de kostbare wijnen het gezelschap extra-geestig; zij sloofde zich uit om mee te doen.

— Wat scheelt jou toch, lieve schat? zei Gaby, je kijkt zoo ernstig.

Met een gedwongen glimlach protesteerde ze:

— Mij scheelt niets, hoor!

— Wedden dat ze verliefd is! schertste Maud met een guitefinger omhoog.

— Hel'k wou dat 't op mij was! zuchtte Nar- bonne met zoo een arme-jongensgezicht, dat ieder- een het uitgierde.

En daarna, toen de heeren vonden dat de spijs- vertiering het toeliet, gingen ze de stad bekijken.

— Morte, morte, Aigues-Mortes! Dat zotte rijn rammelde in haar hoofd als een rinkelbel. Werkte de wijn dat uit? Neen toch? ze was volmaakt bij haar positieven, maar te veel dingen drongen zich aan haar op, dan dat ze er de baas van bleef. Vooral was ze overheerd door den indruk dat ze dit alles reeds vroeger had gezien.

— Nu ja, dat komt uit. Ik heb verscheidene ma- len ansichten uit Aigues-Mortes ontvangen... En vooral in spoorwegcoupe's, die kleurfoto's boven de banken, aan weerskanten van de spiegel. Maar ze moest wel erkennen dat ze de meeste steden die ze in de loop van haar tooneel-tournee's had bezocht, eerder had gezien als foto, dan in de werkelijkheid. Welnu, nooit wedervoor haar die onzegbare emotie als van gemeenzame, terugge- vonden dingen; een beklemmende ontroering, om- dat het was alsof al deze dingen haar een verwij- maakten van haar vergeten, van haar tegenwoordig leven, van de ongebondenheid van haar tegenwoor- dig leven.

Ze had het t'ergst te verantwoorden in de toren van Constandza toen ze de uitgesloten treden, tus- schen de beklemmend dikke muren, besteeg... De moed ontzoonk haar. Ze wendde voor, dat ze zich niet prettig gevoelde, verliet haar gezelschap, dat ze afsprak weer te zullen ontmoeten in het restau- rant. Zij liep dolend langs de wallen, het hart in nood en met oogen die niets zagen. Aan de voet van de toren der Bourgondiërs, schoot een dronken varensgezel naar haar toe, die haar onbehoorlijke complimentjes maakte: ze vluchtte weg. Een kleine zigeuner op bloote voeten maakte het haar lastig: ze haalde een bijet van vijf francs uit haar hand- tasje en wierp het hem toe. Maar een oogenblik later waren er wel tien achter haar aan, morsig en met hakende vingers. Koeterwalend en ker-

Mijn bezwaar blijft dus onverminderd. Maar wel wil ik gaarne uitspreken, dat de heer Voorhoeve niet bedoelt, de leer, bovengenoemd, in haar consequenties te aanvaarden en te propageeren.

Verder wil ik gaarne herhalen, wat ik meer dan eens, ook in de pers, heb gezegd, dat ik over het algemeen de uitgaven der firma Voorhoeve zeer waardeer en aanbeveel. Het zou me leed doen, wanneer nu iemand tegen mijn bedoelen in om deze ééne uitgave nu voorgoed met de firma Voorhoeve afgekeerd had. Velen onzer herinneren zich met groot genoegen tal van prachtuitgaven dezer firma, die voor de verspreiding van het Evangelie zoo veel heeft gedaan.

Misschien zou een eventuele tweede druk van het boekje zoo kunnen worden gewijzigd, dat het ook voor ons te gebruiken is. Wat ik van harte hoop.

C. B.

## UIT DE BUITENLANDSCHE KERKEN

De actie van de jonggereformeerden in Zwitserland.

Voor ik verder laat rusten de politieke actie gevoerd door deze groep, wil ik toch nog wijzen op de uitgave van een merkwaardig boekje, het achtste geschrift uitgegeven door de jong-gerefor- meerden, Mitten durch Verlag. Het is van de hand van de Rud. Grob en heet Lehrbuchlein der Arbeit. Het is opgesteld in vragen en antwoor- den. Ik geef een proeve: Waarom arbeidt gij? Opdat ik mijn levensonderhoud verdien. Is dit het eenige doel van den arbeid? Neen, de arbeid is een plicht, opgelegd aan alle menschen! Hoe be- wijst gij dit? De arbeid is van God geboden. Hoe weet gij dit? Dat staat in den Bijbel: Wie niet werkt, zal ook niet eten (2 Thess. 3:10), en: in het zweet uws aanschijns zult gij uw brood eten (Gen. 3:19).

Zoo gaat de schrijver al verder; als bij een tand- rad gaan grijpt de eene vraag in de andere.

De vragen en antwoorden zijn verdeeld over vele hoofdstukken. Ik laat die volgen opdat men een overzicht krijg over den inhoud van dit „vra- genboekje". Het handelt dan over:

Het laatste doel van den arbeid;

Arbeid als heenleidende tot God;

mend. Gelukkig kwam een agent opdagen die haar bevestigde. Ze ging weer terug in de stad, liep door slecht geplaveide straatjes en bevond zich eensklaps weer voor de toren van Constandza.

— Neen maar, 't is zo, ik wil die toren zien!

Ze trad binnen: de gids was weer alleen.

— Ja, de heeren en dames zijn nog geen tien minuten geleden weggegaan, met m'n zoontje, over de rondgang. Als u ze wilt inhalen...

— Neen, ik wou de toren ook zien.

Goedwillig, zei de geleider zijn les nog eens op. Zij gevoelde zich sterker, vastberadener. Maar op de tweede verdieping, toen ze zich bevond in de bekende ronde torenkamer waar de wijduitlopende schietgaten de dikke der muren geven te zien, toen scheen het haar ineens of haar voorbijje bestaan was weggevaagd en dat ze reeds sinds jaren tus- schen die steenen leefde. Het was een indruk van smart en van innerlijke vrede tegelijk, een indruk die van binnen tot haar kwam, van heel ver weg en die in haar deed oprijzen een wereld van schim- mengestalten. De gids praatte maar door. Hij liet haar zien onder het beschermende gaas de gebie- dende woorden met een breinaald, zeide hij, inge- krast: Résister. Hij herinnerde aan de einde- looze marteling der Hugenoten-vrouwen in deze gevangenis opgesloten, hij citeerde namen: Marie Durand, de meest beroemde, die eerst op haar drie-en-vijftigste jaar er uit kwam, na acht-en-dertig jaren opsluiting. Madeleine Nivard, die er negen- en-twintig jaar zuchtte, Anne Goutez...

Toen kwam de plotselinge openbaring, de her- rijzenis in het geheugen van een beeld dat tot hie- toe bedolven was geweest, als een die in 'n diepe kolk verdwenen was en die op zekeren dag, opgestuwd door de troebele werking van het bo- demwater, zijn doodsgrijs aan het daglicht gaf. En hier is die beeltenis welke in haar oprees: een oude tante uit de Cévennes, met een gezicht vol rimpels en geheel gebrekkig, maar met sterke schonken en scherpe oogen, boog zich over haar blonde haren, over haar meisjeshoofd, met deze woorden:

— Solange, mijn kindje, een overgrootmoeder van ons heeft gevangen gezeten in de toren van Con- standza, ze heette net als ik, Goutez, Anne Goutez. En je moeder wil niet, dat je lid van de Kerk wordt! God geve dat het nog verandere!

Dat gebeurde in Toulouse, waar hare ouders woonden. De oude tante was dood, moeder was dood. Solange was groot geworden, ze was op het Conservatorium gekomen, ze was een beroemde actrice, een groote zangeres geworden, zij had Thais gezongen, en zij had ook als Thais geleefd, ja, heelmaal. En de blik van de oude tante en hare woorden, waren nooit meer in haar geest opge- komen. Maar de dingen hebben een ziel en de

De vorm van den arbeid;

Het beroep;

Arbeid als dienst den medemenschen bewezen;

Het loon;

Werkgever en werknemer;

De concurrentiestrijd;

De eigendom en

De haas en de ondergeschikten.

Nog eens deel ik mede dat twee van de lei- dende figuren uit deze groep een bepaalden tijd als gewone werklieden medegeleefd hebben op het werk met de werklieden in Zürich. Dit zegt boek- deelen! Deze mannen zijn vol van liefde tot den werkenden stand. Zij willen hunne noden, gees- telijke en stoffelijke, kennen en medehelpen om die te lenigen. Het is er deze mannen niet om te doen over de kromme ruggen der arbeiders naar omhoog te klimmen. Integendeel, zij krommen zelf hun rug om de arbeiders op te heffen. Christus heeft in dozen eene gestalte gekregen. Gaarne zou ik nog meer van dit boekje zeggen, opdat er misschien onder onze mannen, die eenige leiding geven in de christelijke organisaties, gevonden zou- den worden die er kennis mede willen maken. Laat dit weinige genoegen. Het geheel, in den vorm van de uitgave Kok van de Drie Formulieren van eenigheid, beslaat vier en dertig bladzijden.

Het ligt voor de hand, dat deze jonggereformeer- den, die zooveel belang stellen in de staatkundige en maatschappelijke aangelegenheden van hun land en volk, zich ook niet afzijdig houden van dat vele wat men in Duitschland en Zwitserland sa- menvat onder het verzamelbegrip: lawendige Zending. Men herinnere zich dat een der jong gereformeerden Vorsteher is van het Zwit- sersche Gereformeerde Diakonenhuis. Op de zeer uitgestrekte terreinen van de Zwitser- sche inrichting voor Epileptischen te Zürich staat ook het gebouw waarin diakonen wonen en hun onderricht, hun opleiding, ontvangen. Hoe nauw deze opleiding staat in betrekking tot de actie der jonggereformeerden moge blijken uit het feit dat een boekje van Dr W. Bernoulli: des dia- konenamt, programm des Schweizerischen Refor- mierten Diakonenhauses von pfarrer W. Bernoulli, Vorsteher, gedrukt is en in den handel gebracht door das Verlag des Schweizerischen Reformier- ten Diakonenhauses Zurich 1930. Ik ga niet te ver als ik veronderstel dat de diakonen van Heem- stede's inrichting voor lijders aan vallenden ziekte wel zullen behooren tot de richting van de in-

steen en hebben een stem. En dan, er is Eén die gezegd heeft: „Ik sta aan de deur en ik klop". Wat mocht de oude tante dat woord graag zeggen. En al dat oude kwam nu naar boven. Rondom die steenen zweefde iets van de ziel van een Marie Durand, en een Anne Goutez, en zij, Solange Lar- nac, de groote zangeres, de beste vertolkster van Thais, och, och, zij was wellicht het eenige wat op aarde van het vleesch en het bloed van Anne Goutez over was.

Wie had eens tot haar gezegd: „De dooden regee- ren de levenden"? Het was iets geweldigs, hoe die dooden, die onder deze gewelven hadden geleden, hare ziel waren in gevaren, het was alsof haar verleden werd uitgerukt, of een groote storm blies over haar ongebonden leven, het woord dat alles in puin werpt: „Verkoop wat gij hebt en volg mij". Niet morgen, niet aanstonds, maar terstond. Zij hoorde het lesje van den gids niet meer, die maar doorsprak, geleid een zoo aandachtige bezoeker te hebben... Zij hoorde slechts de spraak van deze steenen, de schreeuw van dat graveersel, de sublieme tweespraak tusschen deze gewijde muren en wat er aan heldenmoed was in haar verderfelijke vleesch.

Zij voegde zich niet meer tot het gezelschap van de dikke Lambert, noch van de verliefde Nar- bonne, noch van Maud, noch van Gaby. Zij liet een briefje voor hen achter en nam een taxi naar Montpellier, omdat ze geen ander middel zag ter onmiddellijke ontkoming. Een mateloze vreugde bezat haar. Zij voelde zich als werd ze gedragen door de lucht. „Verkoop wat gij hebt en volg mij".

\* \* \*

Een jaar daarna vernamen wij uit de kranten dat Solange Larnac, die gebroken heeft met haar too- neelcarrière, om zich geheel te wijden aan den arbeid der liefde, er in heeft toegestemd om haar stem weer te laten hooren op een weldadigheids- feest. Zij heeft het eenvoudige „Nader mijn God, bij U" gezongen, aangrijpend breed en diep.

En wie had het ooit gedacht? Er is geen lach of spot gehoord. Lucien Narbonne vorborg zich diep in zijn loge om zijn ontroering te verbergen. Ontroering van het vleesch of van den geest? Wie zal het zeggen... de mensch is zoo wonderlijk ge- compliceerd.

Raoul Stéphan.

Tournon-sur-Rhône.

) Onvertaaltbare woordspeling. Aigues-Mortes beteekent immers: Dood wateren.